

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12 kwietnia 2022 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w Ł. stwierdził, że K. G. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu od dnia 1 stycznia 2022 roku i dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 1 stycznia 2022 roku.

W uzasadnieniu ZUS wskazał, że w dacie zgłoszenia przez ubezpieczoną prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej jako wspólnik spółki cywilnej (...) tj. od dnia 1 grudnia 2021 roku - K. G. z tytułu umowy o pracę przebywała na zwolnieniu lekarskim z tytułu ciąży (zatrudnienie od 1 sierpnia 2020 roku do 31 grudnia 2021 roku). Tym samym, zdaniem ZUS ubezpieczona faktycznie nie podjęła wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej jako wspólnik spółki cywilnej od 1 grudnia 2021 roku, a jej zgłoszenie świadczyło jedynie o chęci uzyskania nieuzasadnionych korzyści z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem innych uczestników tego systemu.

(decyzja – k. 17 verte – 18 załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Odwołanie od w/w decyzji w dniu 26 sierpnia 2022 roku wniosła K. G. reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika zarzucając jej:

1. naruszenie art. 29 k.p.a. w zw. z art. 123 ustawy z dnia 13 października 1988 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r., poz. 1009, z późn. zm.) poprzez skierowanie zaskarżonej decyzji do podmiotu, który nigdy nie był i nie mógł być stroną postępowania o podleganie ubezpieczeniom społecznym, albowiem stroną postępowania winna być K. G. jako wspólnik spółki cywilnej, nie zaś spółka (...) s.c., do której to spółki cywilnej skierowana została przedmiotowa decyzja; spółki cywilne nie mieszczą się w żadnej kategorii podmiotów wymienionych w art. 29 k.p.a., gdyż nie posiadają osobowości prawnej, nie są jednostkami organizacyjnymi niebędącymi osobami prawnymi, którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną - a co za tym idzie kwestionowana decyzja nr (...) jest aktem nieistniejącym i tym samym pozostaje nieważna;

2. niewłaściwe zastosowanie art. 83 ust. 1 pkt 1) w zw. z art. 68 ust. 1 pkt 1) lit a) ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z art 83 k.c. oraz art. 58 § 2 k.c., polegające na bezpodstawnym uznaniu, że prowadzenie przez odwołującą pozarolniczej działalności gospodarczej miało charakter pozorny, zaś zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych było sprzeczne z zasadami współzycia społecznego, albowiem jedynym celem odwołującej było stworzenie możliwości podlegania ochronie ubezpieczeniowej, podczas gdy w rzeczywistości założenie działalności gospodarczej przez K. G. miało na celu uzyskanie statusu wspólnika spółki cywilnej (...) s.c., która to spółka świetnie prosperuje i prowadzi działalność gospodarczą, zatrudnia pracowników wykonujących pracę na rzecz spółki i przynosi swoim wspólnikom stały, regularny dochód - przy czym należy mieć na uwadze następujące kwestie:

(1) dla uzyskania statusu wspólnika spółki cywilnej konieczne jest figurowanie jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą;

(2) prawo nie narzuca wymogu osobistego wykonywania wszystkich czynności w ramach prowadzonej działalności w formie spółki cywilnej przez jej wspólników, gdyż spółka może zatrudniać pracowników, którzy będą wykonywać czynności dla spółki;

(3) K. G. uprzednio pozostawała zatrudniona na umowę o pracę w tej samej branży i wykonywała analogiczne czynności jak w spółce cywilnej - tym samym nie sposób twierdzić, aby działalność gospodarcza w przypadku K. G. miała charakter pozorny i była nakierowana jedynie na chęć uzyskania nieuzasadnionych korzyści z systemu ubezpieczeń społecznych, kosztem innych uczestników tego systemu; istotne znaczenie ma okoliczność, że przed założeniem działalności gospodarczej i wstąpieniem w prawa ustępującego wspólnika W. G. w spółce cywilnej (...)C., ubezpieczona była pracownikiem zatrudnionym przez W. G. w ramach prowadzonej przez niego jednoosobowej

działalności gospodarczej pod firmą Zakład (...), tym samym należy przyjąć, że niejako „przeszła ona płynnie” z jednej firmy do drugiej, której właścicielami była ta sama osoba tj. W. G.;

(4) K. G. założyła pozarolniczą działalność gospodarczą pozostając jeszcze w stosunku pracy (w dniu 1 grudnia 2021 roku) z zamiarem zarobkowania i wykonywania tej samej pracy co dotychczas w innej formie organizacyjno-prawnej tj. w formie spółki cywilnej jako jej wspólnik;

(5) K. G. w chwili założenia działalności gospodarczej w celu jej prowadzenia w formie spółki cywilnej jako wspólnik nie przewidywała, że będzie pozostawała na zwolnieniu lekarskim do końca ciąży;

(6) K. G. jako wspólnik spółki cywilnej ponosi pełną odpowiedzialność za działania spółki i jej pracowników.

3. błąd w ustaleniach faktycznych polegających na stawianiu przez organ rentowy znaku równości pomiędzy prowadzeniem pozarolniczej jednoosobowej działalności gospodarczej, a posiadaniem statusu wspólnika spółki cywilnej i prowadzenia działalności gospodarczej wyłącznie w formie spółki/spółek cywilnych, a także błędne ustalenie przez organ rentowy, że K. G. w chwili zakładania działalności gospodarczej przewidywała pozostawanie na zwolnieniu lekarskim do końca ciąży (organ w żaden nie udowodnił takowego zamiaru po stronie K. G.), które to błędy w ustaleniach faktycznych istotnie wpływają na treść decyzji organu rentowego.

W związku z powyższym wniesiono o: stwierdzenie, że zaskarżona decyzja jako akt nieistniejący jest nieważna względnie o jej uchylenie bądź zmianę i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez uznanie, że K. G. będąc osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą jako wspólnik spółki cywilnej (...) s. c. podlega ubezpieczeniom społecznym, tj. ubezpieczeniu emerytalnemu, ubezpieczeniom rentowym, ubezpieczeniu wypadkowemu oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 1 stycznia 2022 roku.

(odwołanie – k. 3-6 verte)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego odrzucenie.

(odpowiedź na odwołanie – k. 20-21 verte)

Postanowieniem z dnia 26 października 2022 roku tutejszy sąd odrzucił odwołanie K. G. jako złożone po terminie.

(postanowienie z uzasadnieniem – k. 32, k. 43-46 verte)

Zażalenie na w/w postanowienie wniosła ubezpieczona.

(zażalenie – k. 49-51 verte)

Postanowieniem z dnia 10 maja 2023 roku Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na skutek wniesionego przez ubezpieczoną zażalenia uchylił zaskarżone postanowienie przyjmując, że odwołanie od zaskarżonej decyzji ZUS zostało wniesione przez K. G. w terminie. W ocenie Sądu Apelacyjnego, decyzja z dnia 12 kwietnia 2022 roku została wydana przeciwko spółce cywilnej, a nie przeciwko wspólnikowi K. G.. Zatem skoro nie została zaadresowana do ubezpieczonej to nieprzekazanie jej decyzji nie powinno wiązać się z ujemnymi dla niej skutkami w postaci odrzucenia odwołania. Ubezpieczona odebrała duplikat decyzji ZUS w dniu 17 sierpnia 2022 roku, złożone przez nią odwołanie w sprawie w dniu 26 sierpnia 2022 roku uznać należało za złożone w terminie.

(postanowienie z uzasadnieniem – k. 61 – 64 verte)

Na rozprawie w dniu 12 grudnia 2023 roku pełnomocnik wnioskodawczyni poparł odwołanie, zainteresowany: B. G. przyłączył się do odwołania, natomiast pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

(końcowe stanowiska stron – rozprawa z dnia 12 grudnia 2023 roku e-protokół (...):21:50 – 00:29:50 – płyta CD – k. 266)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

K. G. została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych jako pracownik od 1 sierpnia 2020 r. do 31 grudnia 2021 r. i przebywała na zwolnieniu lekarskim od 6 października 2021 r. do 31 grudnia 2021 r. w związku z ciążą.

(okoliczności bezsporne, wykaz zaświadczeń lekarskich – k. 17-18 verte, dokumentacja medyczna – k. 92-100, k. 109, w kopercie – k. 117, w kopercie – k. 119, k. 120-125, k. 128-178, k. 182-184, w kopercie – k. 187, k. 190-219, k. 222-227, karta ciąży – k. 102-105, zeznania wnioskodawczynie złożone na rozprawie w dniu 12 grudnia 2023 roku e-protokół (...):15:26 – 00:20:04 – płyta CD – k. 266 w związku z rozprawą z dnia 24 października 2023 roku e-protokół (...):03:19 – 00:23:59 – płyta CD – k. 235)

K. G. złożyła wniosek o wypłatę zasiłku chorobowego od 29 grudnia 2021 r. do 11 kwietnia 2022 r.

(okoliczności bezsporne)

W dniu 25 maja 2022 roku wnioskodawczynie urodziła dziecko.

(karta informacyjna, zaświadczenie – k. 177-178)

W. G. był teściem wnioskodawczynie (zmarł w dniu 12 czerwca 2023 roku), zaś B. G. jest jej mężem.

(okoliczności bezsporne)

Początkowo W. G. prowadził własną działalność gospodarczą pod firmą Zakład (...), następnie pod nazwą (...).

(okoliczności bezsporne, wypis z (...) k. 249-249 verte)

W dniu 10 września 2018 roku umowę spółki cywilnej o nazwie (...) S.C. B. G., W. G., której celem były roboty związane z budową rurociągów przesyłowych i sieci rozdzielczych zawarli B. G., W. G..

(umowa spółki cywilnej – k. 239-239 verte)

Z dniem 1 grudnia 2021 roku do spółki wstąpiła K. G. i zgłosiła w (...) prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej jako współnik spółki cywilnej (...) C. K. G., B. G.. Zgodnie z § 2 aneksów: z dnia 30 listopada 2021 roku, następnie z dnia 31 grudnia 2021 roku do umowy spółki cywilnej zawartej w dniu 10 września 2018 roku, W. G. przekazał ubezpieczonej z dniem 30 listopada 2021 roku 10 % udziałów, a z dniem 1 stycznia 2022 roku 40 % udziałów. Z dniem 1 stycznia 2022 roku wnioskodawczynie przekazała 30 % swych udziałów B. G. i tym samym zmianie uległ udział poszczególnych współników (...) S.C.: B. G. posiadał 80 % zysków, a skarżąca 20 %.

(wypis z (...) k. 11-11 verte, k. 245-245 verte, aneks – k. 240-242, zeznania wnioskodawczynie złożone na rozprawie w dniu 12 grudnia 2023 roku e-protokół (...):15:26 – 00:20:04 – płyta CD – k. 266 w związku z rozprawą z dnia 24 października 2023 roku e-protokół (...):03:19 – 00:23:59 – płyta CD – k. 235, zeznania zainteresowanego B. G. złożone na rozprawie w dniu 12 grudnia 2023 roku e-protokół (...):20:04 – 00:21:31 – płyta CD – k. 266 w związku z rozprawą z dnia 24 października 2023 roku e-protokół (...):23:59 – 00:30:14 – płyta CD – k. 235, zeznania świadka M. K. na rozprawie w dniu 24 października 2023 roku e-protokół (...):32:08 – 00:40:01 – płyta CD – k. 235)

Z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności K. G. zgłosiła się do ubezpieczenia zdrowotnego jako osoba niepodlegająca ubezpieczeniom społecznym i podlegająca ubezpieczeniu zdrowotnemu, w ramach tzw. "ulgi na start" od 1 grudnia 2021 r. Następnie 13 stycznia 2022 r. K. G. zgłosiła się do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego od 1 stycznia 2022 r. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, dla której podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi zadeklarowana kwota nie

niższa niż 60% kwoty przeciętnego wynagrodzenia. Od grudnia 2021 r. do lutego 2022 r. K. G. wykazała podstawy wymiaru składek wyłącznie na ubezpieczenie zdrowotne.

(okoliczności bezsporne)

Wnioskodawczyni w spornym okresie jako współnik w/w spółki cywilnej nie wykonywała jakichkolwiek prac (nie zajmowała się księgowością, ani sprawami kadrowymi), nie uczestniczyła w żaden sposób w działalności spółki, nie była widziana w siedzibie spółki – przebywała na urlopie macierzyńskim. Ubezpieczona wskazana była jedynie w nazwie spółki. W 2022 roku wszelkie umowy w imieniu spółki zawierał B. G. i to on brał czynny udział w jej funkcjonowaniu.

(zeznania wnioskodawczyni złożone na rozprawie w dniu 12 grudnia 2023 roku e-protokół (...):15:26 – 00:20:04 – płyta CD – k. 266 w związku z rozprawą z dnia 24 października 2023 roku e-protokół (...):03:19 – 00:23:59 – płyta CD – k. 235, zeznania zainteresowanego B. G. złożone na rozprawie w dniu 12 grudnia 2023 roku e-protokół (...):20:04 – 00:21:31 – płyta CD – k. 266 w związku z rozprawą z dnia 24 października 2023 roku e-protokół (...):23:59 – 00:30:14 – płyta CD – k. 235, zeznania świadka M. K. na rozprawie w dniu 24 października 2023 roku e-protokół (...):32:08 – 00:40:01 – płyta CD – k. 235, zeznania świadka K. J. na rozprawie w dniu 12 grudnia 2023 roku e-protokół (...):02:55 – 00:10:57 – płyta CD – k. 266, zeznania świadka G. T. na rozprawie w dniu 12 grudnia 2023 roku e-protokół (...):11:46 – 00:15:25 – płyta CD – k. 266)

Dopiero w czerwcu 2023 roku wnioskodawczyni rozpoczęła podejmowanie pewnych aktywności zawodowych.

(zeznania świadka K. J. na rozprawie w dniu 12 grudnia 2023 roku e-protokół (...):02:55 – 00:10:57 – płyta CD – k. 266, zeznania wnioskodawczyni złożone na rozprawie w dniu 12 grudnia 2023 roku e-protokół (...):15:26 – 00:20:04 – płyta CD – k. 266, zeznania zainteresowanego B. G. złożone na rozprawie w dniu 12 grudnia 2023 roku e-protokół (...):20:04 – 00:21:31 – płyta CD – k. 266)

Sąd Okręgowy dokonał następującej oceny materiału dowodowego i zważył, co następuje:

Odwołanie nie jest zasadne.

Zgodnie z art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.2022.0.1009) do zakresu działania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych należy między innymi realizacja przepisów o ubezpieczeniach społecznych, a w szczególności stwierdzanie i ustalanie obowiązku ubezpieczeń społecznych.

Zakres rozpoznania i orzeczenia (przedmiot sporu) w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych wyznaczony jest w pierwszej kolejności przedmiotem decyzji organu rentowego zaskarżonej do sądu ubezpieczeń społecznych, a w drugim rzędzie przedmiotem postępowania sądowego, określonego zakresem odwołania od decyzji organu rentowego do sądu (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2008 r., II UZ 4/08, OSNP 2009 nr 11-12, poz. 163 oraz z dnia 19 sierpnia 2015 r., II UZ 12/15, LEX nr 1789937).

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt. 5 i art. 12 ust.1, art. 13 pkt.4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.2023.1230), osoby prowadzące pozarolniczą działalność, z wyłączeniem osób, o których mowa w pkt 4a i 4b – od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie art. 36aa oraz przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców.

W świetle art. 11 ust. 2 ustawy dla osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą podlegających obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym ubezpieczeniu chorobowe jest dobrowolne .

W art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy wskazano, iż za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców lub innych przepisów szczególnych, z wyjątkiem ust. 6a.

Zdaniem Sądu Okręgowego, kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy posiadało ustalenie czy ubezpieczona w okresie objętym zaskarżoną decyzją tj. od dnia 1 grudnia 2021 roku faktycznie prowadziła pozarolniczą działalność gospodarczą wpisaną do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej jako wspólnik spółki cywilnej (...).C. W ocenie Sądu Okręgowego, zgromadzony w sprawie materiał dowodowy i jego analiza nie pozwala uznać, że ubezpieczona w spornym okresie faktycznie prowadziła działalność gospodarczą.

Do 31 grudnia 1999 r. obowiązywała ustawa z dnia 23 grudnia 1988 r. o działalności gospodarczej (Dz. U. 1988 r. Nr 41 poz. 324 ze zm.). Według jej art. 2 (w brzmieniu nadanym temu przepisowi przez art. 33 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. - Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym - Dz. U. 1997 r. Nr 121 poz. 770), działalnością gospodarczą była „działalność wytwórcza, budowlana, handlowa i usługowa, prowadzona w celach zarobkowych i na własny rachunek podmiotu prowadzącego taką działalność” (ust. 1), a podmiotem prowadzącym działalność gospodarczą, zwanym dalej przedsiębiorcą, mogła być osoba fizyczna, osoba prawna, a także jednostka organizacyjna nie mająca osobowości prawnej, utworzona zgodnie z przepisami prawa, jeżeli jej przedmiot działania obejmował prowadzenie działalności gospodarczej (ust. 2). Z dniem 1 stycznia 2000 r. weszła w życie ustawa z dnia 19 listopada 1999 r. - Prawo działalności gospodarczej (Dz. U. 1999 r. Nr 101 poz. 1178). W myśl art. 2 ust. 1, działalnością gospodarczą była zarobkowa działalność wytwórcza, handlowa, budowlana, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i eksploatacja zasobów naturalnych, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły; ustęp 2 definiował przedsiębiorcę jako osobę fizyczną, osobę prawną oraz nie mającą osobowości prawnej spółkę prawa handlowego, która zawodowo, we własnym imieniu podejmuje i wykonuje działalność gospodarczą. Do kategorii przedsiębiorców kwalifikowani byli także wspólnicy spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej, o której mowa w ust. 1. Następnie według art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. 2004 r. Nr 173 poz. 1807), działalnością gospodarczą jest „zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły. Z kolei przedsiębiorca, to osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna nie będąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną - wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą (art. 4 ust. 1 w/w ustawy). Obecnie definicja przedsiębiorcy, zawarta w art. 4 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz.U.2023.0.221) stanowi, że przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca działalność gospodarczą. Przedsiębiorcami są także wspólnicy spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej.

Natomiast w chwili obecnej art. 3 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców określa, iż działalnością gospodarczą jest zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły.

Pomimo wprowadzenia przez ustawodawcę na początku 2018 r. nowych regulacji prawnych dotyczących podjęcia, prowadzenia i zakończenia działalności gospodarczej, a w konsekwencji zdefiniowania jej na nowo, nie ulega wątpliwości, że nadal jest to działalność zarobkowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły, o charakterze stałym i zawodowym (profesjonalnym).

Z rozpoczęciem działalności gospodarczej łączy się obowiązek wpisu do ewidencji działalności gospodarczej, jednakże wpis ten ma charakter deklaratoryjny, a nie - konstytutywny i nie kreuje bytu prawnego przedsiębiorcy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 września 2007 r., III UK 35/07, LEX nr 483284; wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W. z dnia 4 grudnia 2007 r., (...) SA/Wa (...), LEX nr 496344). Wpis do ewidencji działalności gospodarczej powoduje istnienie domniemania faktycznego, że z datą tam wskazaną działalność gospodarcza została podjęta i jest prowadzona aż do czasu jej wykreślenia z ewidencji. Domniemanie to może jednak zostać obalone w toku postępowania przed sądem, co ma istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego zwraca się uwagę, że w systemie ubezpieczeń społecznych wspólnik spółki cywilnej traktowany jest tak jak osoba prowadząca działalność gospodarczą i stąd jego ubezpieczenie zależy od osobistego prowadzenia takiej działalności. Czym innym jest natomiast cel działalności gospodarczej spółki (art. 860 § 1 k.c.). Realizacja tego celu, mimo okresowego nieprowadzenia działalności gospodarczej przez jednego wspólnika, nie oznacza, że ten wspólnik, który ani nie występuje ze spółki, ani nie dokonuje wyrejestrowania z ewidencji swojej działalności, ma inną podstawę ubezpieczenia społecznego niż określona w art. 6 ust. 1 pkt 5 w związku z art. 8 ust. 6 pkt 1 u.s.u.s. oraz w związku z art. 2 p.d.g. i art. 4 u.s.d.g. Osiągnięcie lub realizacja wspólnego celu gospodarczego spółki nie stanowią warunku ubezpieczenia społecznego wspólnika, gdyż jest to cel wynikający z wewnętrznego zobowiązania wspólników. Ubezpieczenie społeczne stanowi pochodną prowadzenia działalności gospodarczej w rozumieniu wskazanych ustaw, natomiast ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych nie wkracza w zakres prawa zobowiązań dotyczącego spółki cywilnej, wyznaczonego Kodeksem cywilnym i umową spółki. Ubezpieczenie społeczne wspólnika spółki cywilnej zależy więc od osobistego prowadzenia w tej spółce działalności gospodarczej (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 25 listopada 2021 r., II USKP 39/21, OSNP 2023 Nr 3, poz. 31).

W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.2023.1230) zachodzi zatem wyraźne wydzielenie określonego kręgu wspólników jako podlegających ubezpieczeniom społecznym z uwagi na ich status w tych spółkach (art. 6 ust. 1 pkt 5 w związku z art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy) od innych osób prowadzących pozarolniczą działalność, do których należą wspólnicy spółek cywilnych prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą (art. 6 ust. 1 pkt 5 w zw. z art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy).

Spółka cywilna jest tylko wewnętrznym stosunkiem zobowiązaniowym wspólników. Działalność gospodarczą mogą prowadzić tylko jej wspólnicy i z tego tytułu podlegają ubezpieczeniu. (...) spółki cywilnej staje się przedsiębiorcą, gdy podejmuje i wykonuje działalność gospodarczą, a nie dlatego, że przystępuje do spółki cywilnej. Ubezpieczeniom społecznym wspólnik podlega nie z racji uczestnictwa w spółce lecz samodzielnie skutkiem prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej na podstawie przepisów o działalności gospodarczej (zob. Wyrok SN z dnia 26 marca 2008 r. (...) UK 251/07, Opublikowano: OSNP 2009/13-14/179).

Zaprzestanie działalności gospodarczej może być okresowo spowodowane przerwą w jej wykonywaniu. Orzecznictwo akceptuje, że ubezpieczenie społeczne nie zachodzi w okresach nieprowadzenia działalności (por. wyroki Sądu Najwyższego: z 10 grudnia 1997 r., II UKN 392/97, OSNAPiUS 1998 Nr 19, poz. 584; z 14 kwietnia 1999 r., II UKN 570/1998, (...) 000 Nr 13, poz. 518; z 12 stycznia 2000 r., II UKN 302/99, OSNAPiUS 2001 Nr 9, poz. 326; z 31 marca 2000 r., II UKN 457/99, OSNAPiUS 2001 Nr 18, poz. 564; z 3 kwietnia 2003 r., II UK 221/02, OSNP 2004 Nr 9, poz. 161; z 12 maja 2005 r., (...) UK 275/04, OSNP 2006 nr 3-4, poz. 59).

Odnosząc powyższe do rozpoznawanej sprawy i wyników postępowania dowodowego, Sąd Okręgowy stoi na stanowisku, że ubezpieczona w okresie spornym rzeczywiście nie prowadziła działalności gospodarczej jako wspólnik spółki cywilnej: (...) S.C. Wynika to z całokształtu zeznań: samej wnioskodawczynie, zainteresowanego B. G., jak i świadków: M. K., K. J., G. T.. W sprawie zostało potwierdzone, że w spornym okresie jako wspólnik w/w spółki cywilnej wnioskodawczynie nie przejawiała jakiegokolwiek aktywności, nie wykonywała jakichkolwiek prac (nie zajmowała się księgowością, ani sprawami kadrowymi), nie uczestniczyła w żaden sposób w działalności spółki, nie była widziana w siedzibie spółki – przebywała na urlopie macierzyńskim. Ubezpieczona wskazana była jedynie w nazwie spółki. W 2022 roku wszelkie umowy w imieniu spółki zawierał B. G. i to on brał czynny udział w jej funkcjonowaniu.

Sam udział w spółce cywilnej niepołączony z jakimkolwiek prowadzeniem jej spraw, nie stanowi wobec tego wystarczającej podstawy do zaistnienia przedmiotowego obowiązkowego ubezpieczenia. Taki "czysty" udział, niepołączony z zaangażowaniem się w działalność gospodarczą spółki nie jest "prowadzeniem" działalności gospodarczej – tak Sąd Apelacyjny w Gdańsku z dnia 23 lipca 2014r., III AUa 2326/13, LEX nr 1500750).

Ubezpieczeniom społecznym wspólnik podlega nie z racji uczestnictwa w spółce, lecz samodzielnie skutkiem prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej.

Skoro odwołująca w okresie objętym sporem rzeczywiście nie prowadziła działalności gospodarczej, to brak jest podstaw do objęcia jej w tym czasie, zarówno obowiązkowymi ubezpieczeniami jak i dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym jak w decyzji skarżonej.

Wobec powyższego Sąd uznał, że zaskarżona decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych odpowiada prawu i na podstawie art.477¹⁴§1 k.p.c. oddalił odwołanie- punkt 1 sentencji wyroku.

W przedmiocie kosztów procesu Sąd orzekł w pkt 2 sentencji wyroku na podstawie art. 98 k.p.c. i zasądził od ubezpieczonej na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w Ł. kwotę 180 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego - § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2023.0.1935) wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas od dnia uprawomocnienia się niniejszego orzeczenia do dnia zapłaty. Zgodnie z art. 98 § 1¹ k.p.c. od kwoty zasądzonej tytułem zwrotu kosztów procesu należą się odsetki, w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, którym je zasądzone, do dnia zapłaty.